

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inserati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Placa in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Vedno naprej!

Nekdaj so kmetje orali z lesenimi plugi, stanovali so v lesenih, primitivnih zgradbah, oblečeni se v obleko, ki je bila narejena doma iz blaga, kakršnega so pač imeli na razpolago in uživali so hrano, kakršno so si lahko pripravili s tedanjimi pripravami.

Danes se je tudi kmetško življenje popolnoma izpremenilo. Svet ne miruje, ampak napreduje. Danes gledamo in občudujemo nekdanjo slavo samo še v muzejih, iz prakse pa so starinski plugi in lonci itd. že popolnoma izginili.

V teku stoletij pa se ni izpremenilo kmetško življenje samo na zunan, ampak se je izpremenilo življenje kmetškega človeka tudi na znotraj. Naše današnje duhovno kmetško življenje je vse drugačno, kakor je bilo pred stoletji: kmet ne gleda na razna vprašanja svojega stanu več z očmi svojih prednikov, ampak s svojimi očmi, poleg tega pa stoji pred kopico še neresenih, a zanj vrlo važnih vprašanj, ki jih je rodila moderna doba. Vse to je izpremenilo in še globoko izpreminja kmetško duševnost in miselnost.

Samo eno vprašanje je še, kakor podoba kaže, kjer se kmetje kar ne moremo otresti stare miselnosti. To je vprašanje naše politike, predvsem kmetške politike.

Nekdaj kmet v politiki ni pomenil nič, ker politike ni niti smel delati sam, ampak so jo delali zanj drugi: prej graščaki, ki jim je tlačili, danes jo pa delajo zanj zopet drugi! Mi kmetje nismo do danes še nikoli bili »subjekt« politike, torej osebe, ki same odločajo o svojih zadevah (razen v nekaterih malenkostih), ampak smo bili vedno le »objekt« politike, kakor sta vol ali krava »objekt« kupčije, torej predmet, s katerim barantajo in o katerega usodi odločajo — drugi! To je naša žalostna usoda!

Moderna doba je tudi kmete osvobodila po-

litičnega jerobstva, vsaj na papirju. Na kmetih samih pa je ležeče, da se te svobode poslužijo! Če nočejo, pa tudi dobro; potem moramo kmetje pač ostati večni hlapeci ali graščakov ali pa (dandanes) hlapeci raznih političnih strank, ki imajo nas kmete samo za priprego v dosego svojih lastnih političnih ciljev.

V današnji dobi imamo tudi mi kmetje zopet lepo priložnost, da se politično osvobodimo in osamosvojimo in da se postavimo tudi v politiki na svoje lastne noge. Sila razmer je vrgla nekdanje politične stranke na tla. Žalostni ostanki teh strank sicer še životarijo in ti žalostni ostanki še vedno na tistem računajo in upajo na to, da se jim bo še enkrat posrečilo priti na konja po naših kmetških hrbtih, tako da bo kmet tudi še zanaprej ostal samo »objekt« (predmet) njihovih političnih kupčij, ne pa oseba »subjekt«, ki si sama kuje svojo usodo. Ali se bo ta račun obnesel?

Rekli smo že, da je to odvisno od nas kmetov samih! Če bomo razumeli duha časa, ki hiti in se razvija vedno le naprej in nikdar nazaj, bomo z združenimi močmi to novo nesrečo lahko preprečili. Potrebno je le, da se organiziramo kot kmetje. Ne kot »liberalci«, ne kot »klerikaleci«, ali kaj podobnega, ampak kot kmetje. Organizirati se moramo gospodarsko, v združenstvu, odkoder je treba vso nekmetsko navlako pognati z vilami ven, organizirati pa se moramo tudi politično v svojih kmetških organizacijah, kakor naj se organizirajo drugi stanovi v svojih, če se hočejo. To se mora zgoditi, če hočemo enkrat res postati pravi gospodje na svoji zemlji, v svoji deželi in v svoji državi. Ali pa bodo gospodovali nad nami — drugi, mi pa bomo samo tlačani, če že ne telesno, pa duševno, in tiste, ki nas bodo tlačili in izrabljali, še — plačevali!

okrepiti ohranitev in organizacijo miru, so sklenili sodelovati v najiskrenejšem duhu z vsemi zainteresiranimi silami za praktično izvedbo načel rimskih sporazumov, ob istem času pa mislijo tudi na zavarovanje svojih nacionalnih interesov in splošnih interesov, katerih zvesta braniteljica je bila Mala antanta pri vsaki priliki.

V Ljubljano je prišlo o priliki tega sestanka tudi lepo število inozemskih časnikov. V razgovoru s temi je izjavil naš minister za zunanje zadeve g. Jevtič sledeče:

»Stališče Male antante je ostalo takšno, kakršno je bilo doslej. Iz današnjega stališča se more sklepati, kaj bo v bodoče. To je začetek širše diplomatske akcije v vrsti sporazumov, ki še pridejo za organizacijo miru in konsolidacijo mednarodnih odnošajev. Akcija Male antante se bo tudi dalje razvijala v duhu sporazumov in bo ostala odločna pri obrambi in varovanju nacionalnih interesov. Varovali bomo vse svoje interese in zavezniške odnose z državami balkanskega sporazuma ter tudi nadalje služili interesom splošne varnosti in miru. V teku daljnje akcije bomo videli, kaj je treba storiti v ta namen.«

Iz obeh izjav je razvidno, da pogajanja o bodočnosti Srednje Evrope in Podonavja še niso popolnoma končana in da bo še trajalo precej časa, preden bo to kočljivo vprašanje rešeno na splošno zadovoljnost. Vsekakor pa gremo mi lahko mirno v bodočnost v prepričanju, da se nam naše pravice ne bodo kratile, tem manj, ker v veliki diplomatski borbi, ki se bo nadaljevala, lahko računamo na pomoč in sodelovanje velikih in močnih zaveznikov.

Ustanovitev vojnega sveta

Službeni »Vojni list« objavlja uredbo o ustanovitvi vojnega sveta. Vojni svet je posvetovalni organ ministra za vojsko in mornarico v vseh važnejših vojaških zadevah. Vojni svet obstoji samo v mirni dobi in preneha poslovati z dnem, ko bi bila proglašena mobilizacija. Tvori ga trije armijski generali odličnih kvalifikacij ter se imenujejo s kraljevim ukazom. Najstarejši med njimi je predsednik vojnega sveta. Na seje vojnega sveta se lahko pozovejo po potrebi in z odobritvijo ministra za vojsko in mornarico tudi načelnik generalnega štaba, posamezni poveljniki in drugi organi vojske in mornarice, da podajo svoje mnenje o konkretnih zadevah. Vojni svet ima svoj urad in potrebno pisarniško osebje. Člani vojnega sveta imajo pravico in oblast poveljnika armije. Naloga vojnega sveta je, da proučuje vsa vprašanja, ki se nanašajo na državno obrambo ter na pripravljenost vojske v miru in vojni. O katerih vprašanjih naj razpravlja vojni svet, določi minister vojske in mornarice, ki fungira kot predsednik, ako sam prisostvuje seji vojnega sveta. Vojni svet mora o vsakem vprašanju podati ministru vojske in mornarice pismeno poročilo.

Važna posvetovanja v Ljubljani

Pretekli petek so se sešli v Ljubljani ministri za zunanje zadeve v Mali antanti združenih držav, Bogoljub Jevtič, dr. Beneš in Titulescu na posvetovanje o sporazumu, ki sta ga sklenili Francija in Italija.

Francosko-italijanski sporazum se tiče poleg ureditve nekaterih kolonijalnih zadev v Afriki v prvi vrsti ureditve Srednje Evrope, zlasti pa Podonavja. Tu pa so prizadeti tudi članice Male antante, brez katerih ali celo proti katerim ni mogoče sklepati sporazumov o bodočnosti tega ozemlja. Državam Male antante pač ne more biti vseeno, kako se razvijajo stvari v Avstriji ali na Ogrskem, in tudi to jim ne more biti vseeno, kdo tam gospodari. V tem oziru so zastopniki Male antante že večkrat povedali svoje mnenje, da so pripravljeni sodelovati na ureditvi Srednje Evrope, toda le pod pogojem, da se strogo varujejo določbe mirovnih pogodb in

da ostane nedotaknjena njihova politična in gospodarska neodvisnost.

Ministri so se zbrali kar na kolodvoru v vozu dr. Beneša, kjer je trajala seja celo dopoldne. Po obedu v banski palači so si ogledali mesto, nato pa so svoje razgovore nadaljevali. Pozno popoldne pa so izdali sledeče uradno poročilo o poteku seje:

»Stalni svet Male antante se je sestel v Ljubljani 11. januarja 1935 pod predsedstvom g. Titulesca.

Glavni predmet diskusije sveta Male antante sta bili ocenitev sporazumov, sklenjenih v Rimu med Francijo in Italijo, ter določitev enotnega zadržanja Male antante v tem pogledu.

Zunanji ministri Male antante so izrazili svoje zadovoljstvo z rezultati, doseženimi v razgovorih, ki sta jih imela gg. Mussolini in Laval. Smatrajoč, da ti razgovori morejo v znatni meri

Nаша največja nesreča

Slovenci smo majhen narod po številu in tudi obseg ozemlja, na katerem prebivamo, je skromen. Kulturno smo se sicer dvignili precej visoko, zlasti posamezniki, toda na svetu je žalibog urejeno tako, da ne šteje samo kultura in kakovost, ampak da odločuje tudi število.

Kot številčno šibak narod bi morali gledati pač v prvi vrsti na to, da se ohranimo. Na to bi morali delati z vsemi svojimi močmi, združeni, edini in složni. Tako delajo celo stomilijonski narodi: Angležem je Anglija nad vse, Francozom Francija, Nemcem Nemčija, Italijanom Italija. Res je, da imajo tudi v Angliji, v Franciji itd. svoje »stranke« (politične, gospodarske, socialne itd.), toda za vsakega člana teh velikih narodov je kljub njegovi strankarski opredeljenosti vedno najvišje geslo: Skupnost nad vse — tudi nad »strankarijo«!

Mi pa te skupnosti ne poznamo! Danes jo poznamo še manj kakor kdaj prej. V dobi »narodnostnega« boja (v preteklem stoletju) in v dobi »taborov« so naši predniki bili složni vsaj v svojem odporu proti nemškemu pritisku. Danes pa še tega ni več, ker je nemški pritisk odpadel in tako blodimo po svetu kakor razkropljena četa ovac brez pastirja, in da nam ni ravno preveč dolgčas, mečemo kamenje drug na drugega, navadno v imenu starega nekdanjega »strankarstva«.

Za nas ni bilo večje nesreče kakor početek »liberalstva« in »klerikalstva« v naši domovini, kjer je oboje brez pravega pomena. Ta boj je imel pač svoj kolikor toliko praktičen pomen na Dunaju, kjer so si hoteli številni bogati židje priboriti ne samo iste pravice, kakor so jih uživali katoličani, ampak tudi še posebne pravice. Pri nas pa je bila vsa tista »borba« med liberalstvom in klerikalstvom prazna in brezpomembno bevskanje, ki ni za narod nikdar imelo praktičnega pomena. Za posameznike, zlasti za nekatere »voditelje«, je imela seveda ta »borba« pomen tudi pri nas — če so bili »klerikalci« na vladi, so napredovali uradniki, ki so postali še pravočasno »klerikalci«, če je bilo pa narobe, so bili deležni raznih dobrot »liberalci«. To je bilo vse!

Narod kot celota pa je trpel vsled te budalaste »borbe« neizmerno škodo v vsakem oziru, najbolj pa v gospodarskem.

Razcepljeno zadružništvo

Poglejmo le na naše zadružništvo. Danes se hvalimo, da je v naši državi zadružništvo najbolj razvito. To je res. Prav tako pa je tudi res, da ni nikjer tako razbito kakor je pri nas.

Ta razbitost pa se ni pričela šele v Jugoslaviji, ampak smo jo prinesli seboj iz Avstrije. Razbitost naših zadrug je plod tiste neizmerne strankarske domišljavosti, ki si je postavila za načelo: »Stranka« je vse, vse drugo je nič; nič je narod, nič je država, ampak samo »stranka« in »stranka« — to je nekaj! Narodna skupnost? Narodna skupna gospodarska moč? Samo oslarije — samo »stranka« je nekaj: »stranka« namreč deli službe in tiste nesrečne »podpore«...

In tako smo doživeli v naši deželi bedarijo, da kmetje iz ene in iste občine, ki jih je vse skupaj drl in trl isti oderuh, niso dobili le ene svoje denarne (kreditne) zadruge, ampak po toliko zavodov, kolikor je bilo »strank«...

S to razcepljenostjo pa ni bil nihče hujše udarjen kakor ravno kmet. Ne tajimo, da se niso kmetje takrat rešili oderuhov; to drži. Ravno tako pa drži tudi to, da so prišli vsled svoje »strankarske« razcepljenosti v roke še hujših, in sicer duševnih »oderuhov«, ki so znali dobiti zadruge v svoje roke, pa ne zato, da pomagajo v prvi vrsti kmetom gospodarsko, ampak zato, da pomagajo politično sebi in svojim »strankam« s tem, da s kmetiskim denarjem kmete

politično zaslužijo in jih udinjajo svojim strankarskim koristim! Če bi kdo natančno vedel in poznal račune vseh naših zadrug, zlasti pa razdelitve dobička — o, kolike vsote bi našel, ki niso šle v prid kmetom, ampak pod kakršnim koli naslovom v prid raznih »strankarskih« blagajn! In kolikrat se je pripetilo, da je šlo gospodarstvo tudi na boben, če ni kmet-dolжник n. pr. ob volitvah zvesto ubogal na povelja, ki jih je prejemal od strankarsko-politično zaslužene kmetске zadruge, ki pa ni smela biti zgolj kmetška, ampak je morala služiti pokorno svojim »višjim gospodarjem« — strankarjem!

Kako vse drugačno gospodarsko vlogo bi lahko igrale danes naše gospodarske zadruge, če bi stale vse pod enotnim strokovnim vodstvom brez »političnih« komandantov in špekulantov! Kaj so vse napravili Čehi z denarjem svojih kmetških zadrug baš zaradi tega, ker jim politični kričarji in hujskači niso niti smeli niti mogli blizu! Češki kmetje imajo danes ogromna svoja podjetja (sladkorne tovarne, tovarne špirta itd.), katerih dohodki služijo samo kmetom, mi pa imamo — le poslušajte: mi imamo pa »službec«, »podpore« in beračijo! To je plod vmešavanja političnih strank v zadružništvo in sploh v gospodarstvo, zlasti v kmetško!

Zato pravimo, da bo po pravici užival največjo slavo med Slovenci mož, ki se mu bo posrečilo naše kmetске zadruge iztrgati iz rok nesposobnim politikonom in jih vrniti kmetom kot enotno kmetško-gospodarsko ustanovo, ki bo delala za korist kmetске skupnosti, ne pa pod krinko »kmetске pomoči« vklepala kmetov v politično-strankarske verige! Težko je namreč reči, katera sužnjost je hujša: ali gospodarska ali pa politično-duševna!

Drugo zlo

Prelirana strankarija, oziroma tista bedasta borba med »liberalstvom« in »klerikalstvom« (»za svetovne nazore«!) nam je pa rodila še drugo zlo. Mi vemo, da mora imeti vsaka država, dežela ali občina svojo upravo. Od javne uprave pa zahtevajo povsod pravičnost in nepristranost, kajti javna uprava ni tukaj samo za pristaše te ali one stranke, ampak mora deliti pravico vsem državljanom po zakonu, ne glede na njihovo morebitno strankarsko pripadnost! Sedaj pa pomislite: kako naj upravljajo in nepristransko vodijo javno upravo ljudje, ki so jih na njihova mesta postavile ne njihova sposobnost in druge dobre lastnosti, ampak ki so jih postavile tjakaj »stranke« kot svoje agente in svoje strankarske priganjače? Ali je po-

tem čudno, če nikdar ni konca ne kraja raznim pritožbam? S takim postopanjem se ne dviga v ljudstvu zaupanje v pravičnost javne uprave, ampak se seje samo mržnja in sovraštvo in nesloga tja, kjer sta sloga in zaupanje najbolj potrebni! Posledice nosi seveda v veliki meri tudi kmet, ker večne upokojitve, premestitve itd. stanejo denar, ki ga mora dobiti država iz davkov!

Zato zahtevajo tudi kmetске koristi, da se iz torišča javne uprave enkrat za vselej preženo politično-strankarski bikoborci; odločuje naj sposobnost in stvarna potreba, ne pa da država plačuje politične agitatorje; če jih hoče »stranka« imeti, naj jih plača sama!

Še en greh

Še en greh moramo omeniti, ki so ga zagrešili naši politično-strankarski »liberalno-klerikalni« borci za svetovne nazore. To je kupovanje duš, mladih duš; ta greh je brez dvoma eden najhujših, ker je zagrešen nad našo mladino, v kateri mora tisto nesrečno (rajši bi rabili drugo besedo!) kupovanje duš ubiti zadnji ostanek značajnosti in čuta za čast in ponos.

Naši študentje so večinoma revni. Nikjer pa ni zapisano, da mora biti revež tudi rojen tepec, marveč vprav med reveži so veliki talenti. Šolanje je pa precej draga stvar — to vedo kmetški starši prav dobro, še bolje pa vedo to politični špekulantje. Ti love mladino na ta način, da pravijo mladim fantom: Kar k nam pridite (t. j. zapišite se nam kakor bi zapisali svoje duše hudiču), pa vam bomo pomagali. Oskrbeli vam bomo hrano, obleko, stanovanje, tudi kašen dinar za cigarete boste dobili — ampak vse to samo pod pogojem, da boste »naši«!

Ali si more pošten človek misliti večjo svinjarijo — drugače ne moremo reči! — kakor je to? Torej ne iz človeškega usmiljenja do lačnih revežev-dijakov, ne iz nesebične skrbi »za narod« gre tem ljudem preobiti denar iz žepa, ampak le za najbolj umazano kupčijo, kar jih pozna svet, namreč za kupčijo z dušami! In tudi ta greh se je rodil pri nas iz politično-strankarske borbe med »liberalci« in »klerikalci«! In ta greh se pase in širi med nami še danes in se je že tako udomačil, da smatramo to nemoralno kar za nekaj vsakdanjega...!

O, kje je Kristus z bičem, ki bi pognal naše »liberalne« in »klerikalne« farizeje iz svetišča naše domovine?

Kmete pa, ki bodo te besede brali, prosimo, naj opozore nanje tudi druge, ki so manj poučeni o teh zadevah. Odpirajte tudi drugim ljudem oči, da bo konec največje nesreče, ki nas je mogla zadeti in da bo prišlo do veljave — kmetško poštenje!

Kaj se dogaja na Ogrskem?

V političnem svetu so vzbudile pretekli teden veliko pozornost izpremembe v ogrski vladi in na skoro vseh vodilnih mestih v državi. Predsednik ogrske vlade je namreč na svoj način iztisnil iz vlade vse pristaše svojega prednika grofa Bethlena in tudi v armadi poslal v pokoj vse generale, ki niso bili njegovi zvesti pristaši.

Te izpremembe tolmačijo v svetu tako, da hoče predsednik ogrske vlade kreniti na čisto nova pota v zunanji in v notranji politiki Ogrske.

Če hočemo razumeti pomen teh izprememb, moramo vedeti, da sta si stala na Ogrskem doslej v notranji politiki nasproti dva tabora: plemenitaški ali veleposestniški pod vodstvom grofa Bethlena in pa zmerno-demokratski, ki ga zastopa Gömbösi (predsednik vlade). Glavna sporna točka med obema taboroma pa je izvedba agrarne reforme.

Mi smo o razmerah na Ogrskem že večkrat poročali in rekli, da ima tam ogromno večino zemeljske površine v rokah ogrsko visoko plem-

stvo, dočim je na stotisoče kmetov brez zemlje, ki žive samo kot poljedelski delavci na grofovskih veleposestvih. Tem razmeram pa hočejo neplemenitaški krogi napraviti konec z agrarno reformo, po kateri naj bi tudi na Ogrskem kmetje prišli vsaj do toliko lastne zemlje, da bi mogli živeti. Agrarno reformo hočejo izpeljati po našem in češkem vzoru, tako da bi kmetje plačali odškodnino v več letih, in sicer ne previsoko. Temu načrtu pa se veleposestniki upirajo in hočejo odstopiti le malo zemlje, a še to hočejo imeti takoj plačano, in sicer po visoki ceni. Takojšnja odškodnina pa bi silno obremenila ogrske državne finance. Tej preveliki obremenitvi pa se upira vlada.

Dogaja se torej tudi na Ogrskem to, kar se je dogajalo povsod po Evropi: plemenitaške in veleposestniške predprave se morajo ukiniti v korist kmetov. Jasno je, da bo ta boj dolgotrajen, ni pa dvoma, na čegavi strani bo končna zmaga!

Pomen zadružnega pokreta

V današnjih težkih razmerah je medsebojna pomoč nujno potrebna; zato je zadružni pokret edino sredstvo, ki nas lahko gospodarsko in socialno vodi do zaželenega cilja.

Zadružni pokret ni novejšega datuma; že davno poprej, preden je prišel v naše kraje, je bil znan v severnih evropskih državah, posebno na Angleškem, Danskem, Švedskem, v Švici, Avstriji in drugod. Ob tej priliki se moramo spomniti tudi naših starih slovanskih zadrug, ki so prinesle rešitev in očuvala naše ime, naše poštenje in našo moč. Ni dvoma, da so svojo zgodovinsko vlogo častno izvršile in njihova vez je bila tako trdna, da moramo ravno našim zadrugam pripisovati našo narodno celoto. In če je preteklost pokazala, da je zadružna pot edino prava in zdrava za našo gospodarsko in socialno ureditev, potem moramo tudi na tej liniji začrtati naše nadaljnje delo.

Nehote se nam vsiljuje vprašanje: kaj nam je pravzaprav zadruga prinesla? Zasnovala je jamstvo proti siromaštvu, pomagala je pri delitvi dela, vršila je vlogo skupne proizvodnje, razvila je moralo in družabnost in pripravila osnovo za kmetstvo in parlamentarno svobodo. Potemtakem je zadruga svobodna združitev enakopravnih ljudi (članov), ki razvijajo medsebojno gospodarsko delovanje, t. j. skušajo zboljšati

svoj gospodarski položaj in dati gospodarstvu napredek. V novejšem času pa hoče zadružni pokret tudi spremeniti gospodarski in socialni red na vasi in v mestu, kar mu bo tudi uspelo, če bo osnova tudi v bodočnosti zdrava, složna in moralna.

Če zasledujemo razvoj gospodarskih in socialnih razmer predvsem po vojni, vidimo, da so se mesta razvijala v prvi vrsti na račun naše vasi, ki je gospodarsko pretrpela neštivilne udarce. Mesta niso hotela uvideti, da so odvisna od vasi in tako je prišlo tako daleč, da so dala mesta gospodarskemu in socialnemu redu do cela nepravilno in nestalno usmeritev. Dokaz za to so brezposelnost, kriza in splošno siromaštvo. Le napredno kmetstvo gospodarstvo je edini pravi temelj, ki daje narodom in državam trajen obstoj. Le vrnitev k grudi, zaposlitev ljudi in sprememba celotnega narodnega gospodarstva morejo zaceliti vse rane, ki so se abnormalno pojavile na našem narodnem telesu.

In da se vse to popravi, je v prvi vrsti poklicana naša zadruga, ki mora odslej naprej voditi celotno narodno gospodarstvo; kajti dokler se zemlja ne bo razumno izkoriščala in se denarno gospodarstvo ne bo uredilo na temelju razsodnega in pravičnega sestava, ne more biti blagostanja, reda in miru.

J.

Kmetje proti mitnici

Cimbolj nazadujejo cene kmetiskim produktom, toliko bolj občutijo naši kmetje mitnino, ki jo morajo plačevati ob uvozu v Ljubljano. Glede na to, da so nazadovale v zadnjih letih cene pridelkov okrog 50 odstotkov, pomeni mitnina danes dvojno krivico: 1. se je s padcem cen pravzaprav podvojila, namesto da bi se znižala v razmerju s cenami, 2. pa je mitnina sama na sebi krivična, saj vendar ne gre, da bi morali kmetje plačevati mestne davščine. Že predsednik »Zveze slovenskih kmetov« tov. Albin Koman je zaklical mestom, naj žive na svoj račun in ne na račun kmetov.

Da se mitnina spravi v pravilno razmerje s cenami kmetiskih produktov in da se z nazadovanjem znižuje tudi mitnina, v ta namen vodijo zlasti kmetje iz okolice Ljubljane že dolga leta boj za omiljenje mitnine. Najprej je pričela akcija v tej smeri bivša SKS in tudi dosegla prav lepe uspehe v večkratnih svojih akcijah. Zatem so mlečni producenti ustanovili mlekarsko društvo ljubljanske okolice, ki se je prav tako dolga leta z uspehom borilo za kmetijske pravice. Končno pa se je pred dobrim letom ustanovila »Zveza slovenskih kmetov«, ki ima v svojem programu tudi namen ščititi kmete pred prevelikim izkoriščanjem od strani mest in to predvsem v obliki mitnine.

Poleg »Zveze slovenskih kmetov« je razvila akcijo v to smer tudi nova »Zveza mlekarških zadrug« in zadnje čase obe zvezi delujeta spoznamno in imata ob dosedanjih bogatih izkustvih v tem kompliciranem vprašanju najlepše izgleda, da bosta priborili kmetu znižanje mitnine, čeprav čujemo, da grédo mestne uprave za tem, da mitnine zvišajo in jih uvedejo tudi tam, kjer jih še ni.

Da večje organizacije, torej »Zveza slovenskih kmetov« in »Zveza mlekarških zadrug«, nastopajo uspešneje, kot pa samo lokalne, ki združujejo samo kmete iz mestne okolice, leži na dlani, če pomislimo, da bi bili oddaljenejši kmetje celo veseli, če bi okoliščani proglasili bojkot, saj bi potem oddaljenejši lahko prodali svoje produkte v mesto. To tudi mestne uprave prav dobro vedo, zato je razumljivo, če je nastop takih večjih organizacij, ki so tudi oblastveno priznane, uspešnejši.

Zadnji čas so nekateri mladi ljudje pokrenili med kmeti ljubljanske okolice, da se le ti

organizirajo v posebno društvo, katerega glavni namen naj bi bil boj proti mestni mitnini. Kakor mi kmetje samo pozdravljamo vsako resno akcijo v korist vasi, tako se v tem primeru bojimo, da ta akcija ne bo dosegla svojega namena. Tudi če se razvije tako daleč, da jo bodo oblasti končno priznale, bo še zmeraj veliko šibkejša, ker je samo lokalnega pomena in ne tako širokopotezna in smotrena, kot je akcija, ki jo vodi »Zveza slov. kmetov« in »Zveza mlekarških zadrug«. Naravnost nazorno zvane besede, ki smo jih slišali na zadnji tozadevni debati, ko je neki okoličan predlagal bojkot, kateremu pa je oddaljenejši kmet odgovoril, da bodo hribovci samo veseli, če bodo namesto stavkujočih dolincev lahko enkrat po zmerni ceni prodali svoje produkte. Najslabše pa je to, da pomeni vse to cepitev sil in da vodi do medsebojnega izigravanja, oziroma nesloge. Nesloga pa je našemu kmetu že doslej povzročila toliko škode, da je skrajni čas, da postanemo enkrat vendarle složni, t. j. da ne vodi vsak kraj in vsak prizadeti človek akcije na svojo pest.

Kmetje! Izpametujmo se in podprimo akcijo »Zveze slovenskih kmetov«, saj smo jo ustanovili za to, da bo ščitila kmetijske interese.

Okoliški kmet.

Volitve v senat so razpisane za 3. februarja

Volilno pravico imajo vsi župani, banovinski svetniki in poslanci dotične banovine, kjer se volitve vrše.

Kandidati za senat morajo biti najmanj po 40 let stari.

Za Dravsko banovino je določen že tudi volilni odbor, za čegar člane so imenovani:

dr. Fran Svetek, državni svetnik, predsednik;

dr. Ivan Vrančič, predsednik višjega sodišča v Ljubljani;

dr. Anton Kržišnik, sodnik upravnega sodišča v Celju;

dr. Dinko Puc, ljubljanski župan in

Peter Keršič, predsednik okrožnega sodišča v Ljubljani.

Dne 14. januarja pa se je vršila v Ljubljani konferenca zastopnikov JNS, na kateri so določili kandidate za bodoče volitve v senat.

Določili so dve listi. — Na prvi listi stoje: dr. Drago Marušič, dr. Albert Kramer, in Ivan Pucelj; namestniki pa: Janžekovič, dr. Kalan in dr. Gorišek.

Na drugi listi pa stoje:

dr. Drago Marušič, Ivan Janžekovič, in dr. Dinko Puc.

Njihovi namestniki pa so: Ivan Pucelj, dr. Režek in dr. Jereb.

Na konferenci je dobila prva lista 37, druga pa 43 glasov.

Obe listi bosta predloženi še glavnemu odboru JNS v Beogradu, ki bo o njih izrekel svojo končno besedo.

Važne reforme na Češkem

Na Češkem so na vidiku važne gospodarske in politične reforme. O teh je govoril nedavno predsednik češke vlade Malypeter.

Med zakonskimi načrti političnega značaja je omenil zlasti zakon o registraciji političnih strank. Stranke bodo morale imeti v bodoče vse predpisane organe. Notranja zgraditev in ureditev strank mora biti demokratična. Organizacija strank po načelu »voditelj« bo po tem zakonu prepovedana. Onemogočene bodo vse one stranke, kojih program sloni na nasilni izpremembi državne in politične ali gospodarske ureditve. Odstotek glasov, ki jih mora doseči posamezna stranka, se ne bo računal po skupnem številu oddanih glasov, marveč se bodo pri tem upoštevali tudi oddani glasovi po narodnosti, ker bi bile sicer onemogočene vse manjšinske stranke, ki sedaj obstajajo, kakor so madžarska in nemška.

V gospodarskem programu vlade je ministrski predsednik omenil predvsem uvedbo 40-urnega delovnega tedna v industriji. Vlada računa, da bo na ta način mogoče zaposliti 10 do 15 odstotkov več delavstva, kakor dosedaj, kar bo v veliki meri vplivalo na omiljenje brezposelnosti.

Končno je izjavil, da vlada resno proučuje tudi predlog češke agrarne stranke o podpiranju rudnikov. Teoretično je to izvedljivo in upravičeno, ker gre za narodno premoženje, praktično pa je treba stvar zelo dobro proučiti, ker je to resen in zelo dalekosežen problem.

Praznoverni Beograd

V Beogradu se morajo te dni zagovarjati pred sodiščem tri ciganke, Marija, Liza in Lina Šajn, ki so obtožene, da so s svojimi prerokovanji osleparile več lakhovernih ljudi za več kot za milijon dinarjev.

Ciganke so »delovale« v Beogradu že nad dve leti. Na nje se je obračal v pravem pomenu besede ves Beograd, največ seveda ženske, pa ne samo priproste, ampak tudi take »iz najboljših krogov«.

Največ uspehov je imela Marija Šajn, ki je sama osleparila ljudi za milijonske zneske. Ciganke so pa svojim dohodkom primerno tudi živele; v Beogradu so si kupile veliko palačo, v bankah pa so imele naloženih več stotisoč dinarjev.

Pred sodiščem, kamor so prišle vse tri prav elegantno oblečene, so nastopale skrajno samozavestno, zlasti 22letna Marija, ki slovi kot velika ciganska lepotica. Vse trdijo, da so jim ljudje dajali denar »prostovoljno«; zahtevale niso od nikogar nič...

Ta slučaj znova dokazuje, kako »daleč« da smo prišli z vso svojo navidezno izobrazbo in kulturo...

Volitve v glavni odbor za obdelovanje Barja

Po dolgih 12 letih so se na pritisk Zveze slov. kmetov vršile v nedeljo dne 13. t. m. volitve v glavni odbor za obdelovanje Barja. Volitev se je udeležilo nad 50 % volilnih upravičencev, kar znači, da imajo kmetje ljubljanske okolice za to pereče vprašanje zelo velik interes.

Rezultat volitev je naslednji:

1. Ljubljana (Trnovsko, Karlovoško in Krakovsko predmestje ter Štepanja vas):

Izvoljena za odbornika: Vidmar Jakob (Mokar) 375 glasov, Gale Jakob 375 glasov, namestnik Benkovič Ivan 375 glasov.

2. Vič (Dravljje, Glince in Zgornja Šiška): Izvoljen za odbornika: Javornik Franc, posestnik in trgovec, Glince, 204 glas., namestnik: Avšič Alojzij, posestnik, Koseze, 204 glasov.

3. Pijava gorica (Lanišče, Orle, Vno in Zelimlje):

Izvoljen za odbornika: Trtnik Franc, Škofljica, 253 glasov, za namestnika Glavič Anton, Srednja vas, 253 glasov.

4. Brezovica in Log:

Izvoljena za odbornika: Novak Ignac, pos., Vnanje gorice, 232 glasov, Rotar Ivan, pos., Log,

203 glasove, za namestnika Pezdir Janez 205 glasov.

5. Vrhnika (Blatna Brezovica, Vel. Ligojna, Podlipa in Verd):

Izvoljena za odbornika: Bradeško Franc, Vel. Ligojna, 235 glasov, Kržnanc Anton, Bevke, 239 glasov, za namestnika Furlan Franc, Verd, 237 glasov.

6. Dobrova (Podsmreka in Šujca):

Izvoljen za odbornika Zalaznik Franc, pos., Dobrova, 114 glasov, za namestnika Oven Franc 126 glasov.

7. Tomišelj (Iška Loka, Jezero):

Izvoljen za odbornika Peruzzi Vladimir, posestnik, Lipe, 140 glasov, za namestnika Škerjanc Ivan, posestnik, 140 glasov.

8. Ig (Studenec-Dobravica):

Izvoljena edina kandidata: za odbornika Štrumbelj Ivan, posestnik, Ig, 122 glasov, za namestnika Boh Ivan, posestnik, Ig, 122 glasov.

9. Borovnica (Preserje, Kamnik, Zabočevo):

Izvoljen za odbornika Krašovec Franc, posestnik, Goričica, 57 glasov, za namestnika Gruden Anton, posestnik, Podpeč, 58 glasov.

Glavno je kruh

(Dopis.)

Z velikim zadoščenjem sem prebral članek v eni zadnjih števil *»Kmetškega lista«*: Ali politika — ali kruh. Mislim, da pisec ni govoril samo meni iz srca, ampak tudi vsem drugim, ki so njegove besede pravilno razumeli ali razumeti hoteli.

»Politika« je že lepa reč, posebno za ljudi, ki imajo dovolj časa in še več denarja, da se lahko brez skrbi pogovarjajo o stvarih, ki nič ne posegajo v gospodarsko življenje ali pa prav malo. Za nas pa, ki si moramo kar sproti, navadno od danes do jutri, služiti svoj kruh, je stvar čisto drugačna. Kaj mi pomagajo vse lepe ali pa grde besede o raznih političnih nasprotnikih, če pa ne vem, kaj bo morebiti že jutri z menoj in z mojo rodovino?

Stara politika, ki ni poznala drugega kakor tiste nesrečne liberalce in klerikalce, je bila morebiti prav dobra za gospodo, ki se je borila za razne uradne službe, torej tudi za svojo gmotno preskrbo. Saj smo leta in leta gledali, kako to gre: Če so prišli eni v vladu, se je moral seliti ta okrajni glavar ali učitelj, če so pa prišli na krmilo nasprotniki, smo pa zopet

gledali selitev! Te »selitve« so bile morebiti dobre (ali pa slabe) za prizadeto gospodo, mi kmetje pa nismo imeli od tega prav nič!

Tudi v občini ni bilo dosti drugače. Občinskih revežev, za katere smo morali skrbeti vsi brez izjeme, nikdar ni zmanjkalo, pa če je bil občinski odbor tak ali pa tak. Ravno tako tudi doklad ni nikdar zmanjkalo. Dostikrat bi se bilo dalo z občinskim denarjem napraviti nekaj, od česar bi bili imeli vsi nekaj koristi, a vedno se to zaradi tiste »politike« ni zgodilo!

Zato pa sem mnenja, da za nas kmete tista »politika«, ki ji pravijo »visoka«, ni zdaleka toliko važna, kakor je pa kmetško-gospodarska politika. To je vprašanje našega vsakdanjega kruha in našega gospodarskega obstoja. Za nas je v prvi vrsti merodajno naše življenje, ker če bomo mrtvi, nas nobeno liberalstvo ali klerikalstvo ne bo zbudilo k novemu življenju.

Dajte torej gospodi, kar je njenega, a tudi nam kmetom, kar je kmetškega. Mi potrebujemo kruh — šolana in z vsemi dobrotami dobro preskrbljena gospoda pa naj se lovi za svojo »politiko«!

Ne držite denarja doma!

Zadnje čase se v naši deželi vlomi silno množ. Podoba je, da nepošteni elementi prav dobro vedo, da je dandanes med ljudmi še precej denarja, ki ga pa ljudje ne nosijo več v hranilnice, ampak ga iz bojazni, da jim ga hranilnice ne bi izplačale v slučaju potrebe, rajši držijo doma.

Danes pa je ta bojazen neopravičena. Zakon namreč določa, da mora imeti vsaka hranilnica vedno toliko gotovine na razpolago, da vsak trenotek lahko izplača nove vloge, o katerih mora voditi tudi posebne knjige in račune.

Ta določba se tudi strogo izvaja in zato danes nimajo več prav tisti, ki tišče denar mesece in mesece doma, da jim ga lepega dne odneso kakšni uzmoviči, ampak prav delajo oni, ki nosijo odvisni denar tja, kamor spada, t. j. v hranilnice.

Nekaj časa je res kazalo, da se z veliko naglico bližamo dogodkom, ki bi lahko čez noč prevrnili ves naš kreditni sistem. Danes te nevarnosti ni več! Tega mnenja so najbolj bistri

državniki, n. pr. češkoslovaški minister dr. Beneš, in zato je vsako nezaupanje odveč in neutemeljeno. Položaj je danes tak, da je v največji meri odvisno od nas samih, ali se bodo kreditne razmere pri nas popravile kmalu, ali pa pozno! A kolikor bolj pozno se bo to zgodilo, toliko večja bo naša škoda!

Papež proti vojni

Ob priliki božičnih čestitk se je papež zahvalil zbranim kardinalom z nagovorom, kjer je rekel med drugim:

»Nikoli kakor v tem času, ko se je toliko govorilo o vojni nevarnosti, ni bil bolj upravičen božični spev: Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje! Nekateri ponavljajo namesto tega stari izrek: Če hočeš mir, se pripravljaj na vojno, ker vidiš v takih pripravah in oborožitvi jamstvo miru. Mi bi želeli, da bi te priprave v resnici služile miru, zakaj nasprotno bi bilo preveč strašno. Toda, če bi kdo, sledeč norosti sa-

moumora ali umora, v resnici želel vojne, moramo moliti s prerokom: Bog, kaznuj narode, ki hočejo vojno! Mi pa molimo za mir, ga blagoslovimo in ga hočemo ter ponavljamo sveto besedo: Mir, mir, mir!«

Ob 10 letnici smrti dr. Janka Debelaka

Dne 15. januarja 1925 je umrl dr. Janko Debelak, prvi direktor pošte in telegrafa v Ljubljani.

Doma je bil od Sv. Mohorja pri Rogški Slatini. Jeklena volja preprostega kmečkega fanta je pripomogla do tega, da je pokojnik bil izmed najuglednejših strokovnjakov poštne službe. V avstrijski državi je služboval v različnih krajih; tako ga je službena dolžnost zanesla v Bosno, v Dalmacijo in tja do Albanije mu je bila poverena organizacija poštne službe. Ob prevratu službe ga je deželna vlada med prvimi poklicala v osvobodeno domovino. Naše ozemlje je po poštno-upravnem okolišu pripadalo deloma pod Gradec, deloma pa pod tržaško direkcijo. Pokojniku je bila prepuščena naloga izvesti unifikacijo poštne službe na slovenskem ozemlju.

Brez potrebnega poslopja, kamor bi spravil po vseh mogočih koncih in krajih oddelke, brez zadostnega materiala in izvežbanega osobja, se je pokojnik lotil posla in ga tudi s svojo znano vztrajnostjo dovršil. Kupil je za erar Virantovo hišo na št. Jakobskem trgu in v njej združil vse oddelke poštne uprave v lastno tiskarno.

Danes po desetih letih se jasno vidi širokopotezne ustvaritve njegovega dela. Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani, ki se danes vodi po njegovem vzoru, je bila po svoji notranji organizaciji vzgled in so se po tem primeru organizirale ostale poštne uprave v državi.

Danes ob desetletnici njegove smrti se s spoštovanjem klanjamo njegovemu spominu!

Novi bani in senatorji

Za bana Vrbaske banovine je postavljen dr. Bogoljub Kujundžić, narodni poslanec;

za bana Moravske banovine Dobrica Matković, ban Dunavske banovine;

za bana Vardarske banovine Dragoslav Djordjević, ban Vrbaske banovine;

za bana Dunavske banovine Mihajlo Vaso-
vić, član glavne kontrole.

Ban Moravske banovine Milan Nikolić je postavljen na razpoloženje.

Za senatorje pa so imenovani: sedanji finančni minister Milan Stojadinović, Radoslav Dunjić, odvetnik iz Kruševca, in Vatroslav Canjuga, bivši župan v Bakru.

Kmetska mladina

Prošnja!

Društvo kmetjskih fantov in deklet Sv. Jurij ob Ščavnici bo gradilo letos spomladi društveni dom, ki bo nosil ponosen naziv »Dom Matije Gubca«.

Ker vseh stroškov gradnje doma ne bo mogla kriti društvena blagajna, smo te dni razposlali vsem tov. društvom, kakor tudi vsem prijateljem okrožnice s prošnjo za denarne prispevke h kritju stroškov.

Zelimo in upamo na pomoč tov. društev in prijateljev kmetjsko-mladinskega gibanja, ker smo prepričani, da bo naša medsebojna skupna pomoč omogočila tudi ostalim društvom postopno graditev kulturno-prosvetnih ognjišč na vasi, ki so za uspešno delo med narodom nujno potrebna!

Kdor pomotoma ne bi prejel okrožnice s položnico, naj pošlje prispevek na naš poštno-čekovni račun št. 16.762 (položnico dobi pri vsakem poštnem uradu).

Vsaka najmanjša podpora dobrodošla!

Kmetski pozdrav!

Kreft Vladimir s. r., t. č. predsednik.

Markovič Tone s. r., gradbeni vodja.

Satler Marica s. r., t. č. tajnica.

Prosvetno organizatoričen tečaj v Ormožu

Z ozirom na sklep seje predsednikov pododborov je tudi pljuški Pododbor Zveze kmetjskih fantov in deklet priredil v dneh 7., 8. in 9. januarja t. l. svoj I. prosvetno-organizatorični tečaj v Ormožu.

Otvoritve tečaja so se poleg zastopnikov občin in društev udeležili zlasti učitelji. Dr. Bratina, poslanec Petovar in ing. Ferlinc so opravili svojo odsotnost in želeli tečaju obilo uspeha. Tečaj je obiskalo 35 fantov. Tečaj je vodil neumorni predsednik Pododbora tovariš Joško Tomažič; predavali pa so sledeči predavatelji: Ivan Vadjal, Joško Nardin, Dr. A. Hrovat, ing. V. Petkovšek, A. Šifrar (za Zvezo slov. zadrug), Ivan Kronovšek, Dr. C. Kočmur, Srečko Vittori, Dr. M. Šijanec, Dr. I. Rosina, Dr. J. Carl (k filmu Zdravstvenega doma iz Maribora) in Stanko Zorčič.

Predavanja so bila: strokovno-gospodarska, socialno-kulturna, idejna in organizacijska.

V opoldanskih urah so si tečajniki ogledali: graščinsko živino, zemljiško knjigo, vinsko klet, tvrde Ozmece in sanatorij Dr. O. Majeriča z napravami za visokofrekventno obsevanje.

Vse prehitro so minili trije dnevi, ki so jih skupaj preživeli fantje iz Ptujkega polja, Haloz, gornjega in spodnjega dela Slovenskih gor, zvesto so poslušali nauke predavateljev ter se skupno porazgovorili o najnujnejših zadevah.

Prizadevanje pljuškega Pododbora, da se kmetjska miselnost in zavednost tudi pri nas utrdi, je v polni meri uspelo; tečaj je potekeel v zadovoljstvo vseh v najlepšem redu; tovariši so odhajali na svoje domove navdušeni za delo na svoji vasi.

Pododbor se tem potom iskreno zahvaljuje vsem predavateljem za njih trud, kakor tudi vsem drugim, ki so kakorkoli pomagali k dobremu uspehu tečaja.

Tajnik.

Zlatorog
terpentin
olajša pranje.

Iz Zveze kmetjskih fantov in deklet. V prosvetno-organizatorični tečaj v Eberhardu pri Bratislavi je Zveza poslala tov. Alojzija Miklavca iz Dobrunj pri Ljubljani in svojega odbornika, načelnika dijaške sekcije tov. Franceta Hočevanja. Slednji je zamenjal tov. Aleksandra Turniška, ki radi potnih listin in kratkega roka ni mogel odpotovati.

Tovariši in tovarišice! Ali že zbirate denar za potovanje na Oplenec? Vsa zavedna slovenska kmetjska mladina bo letos v maju romala na Kraljev grob na Oplenec. Priprave so v teku. Podrobnejša navodila sledijo.

Št. Jurij pri Grosupljem. Dne 23. decembra se je vršil v občinski pisarni občni zbor našega Društva kmetjskih fantov in deklet, ki je izvolil novi odbor, ki so mu na čelu tov. Križman Franc kot predsednik, tov. Goršič Rudolf kot podpredsednik, tovarišica Šipelj Pepca kot tajnica in tov. Drebnik Martin kot blagajnik.

Orla vas. Ženski odsek našega Društva kmetjskih fantov in deklet prireja prikrojevalni tečaj, ki traja od 7. do 20. januarja t. l. Tečaju se udeležuje lepo število tovarišic; vodi ga od Zveze poslana strokovna učiteljica gđe. Pujljevica v splošno zadovoljstvo.

Št. Vid nad Ljubljano. Društvo kmetjskih fantov in deklet uprizaro v nedeljo, dne 20. t. m. v dvorani pri g. Kratkyju Meškovo dramo v treh dejanjih »Matic«. Začetek ob pol 8. uri zvečer. Vsi vljudno vabljeni!

Rosalnice pri Metliki. Tudi pri nas smo se zdramili in uvideli nujno potrebo kmetjsko-mladinske organizacije. V svrhu ustanovitve Društva kmetjskih fantov in deklet smo imeli v nedeljo dne 30. decembra pripravljalni sestanek, kjer je bil izvoljen pripravljalni odbor, ki bo vložil na sresko načelstvo prošnjo za ustanovitev društva in nato sklical ustanovni občni zbor. Če prej ne, se bomo tedaj kaj obširneje oglašili.

Skrilj-Golo. Tukajšnje Društvo kmetjskih fantov in deklet bo imelo dne 27. januarja v dvorani Gasilnega doma ob 2. uri popoldne svoj redni občni zbor, ki bo združen s predavanjem delegata Zveze »O naši kmetjski miselnosti in o namenu kmetjskega pokreta«.

Gaberje pri Brežicah. Društvo kmetjskih fantov in deklet je sklenilo pripravljati za svoje članstvo redna predavanja v ciklusu Kmetsko prosvetnih večerov. Dne 8. t. m. je predaval g. Šolski upravitelj o temi: »Jelika naša morilka«. Prihodnje predavanje bo 15. t. m. Predava tov. tajnik Danev o temi: »Naši pod Italijo«. Sledila bodo tudi druga predavanja, zlasti kmetijsko-strokovna, ter smo zanje že zaprosili. — Na Novega leta smo ponovili igro »Rodoljub iz Amerike«, ki je v moralnem oziru lepo uspela. — V kratkem nas zapusti tovarišica Zidarič Tončka iz Dol, ki se poroči v Orehovec pri Pišecah. Zelimo ji obilo sreče in zadovoljstva.

Veliki Osolnik. Društvo kmetjskih fantov in deklet bo imelo v nedeljo 20. t. m. ob 1. uri popoldne pri tov. Geromiju svoj III. redni občni zbor.

Kmečki magacin, nova manufakturna trgovina v Ljubljani, Krekov trg 10 (nasproti Mestnega doma). Ako hočete dobro blago in poceni, potem obiščite nas in prepričajte se. Naše geslo je: Mali dobiček — velik promet.

Novice

Tujski promet v Ljubljani nazaduje. Po statistiki mestnega občinskega urada v Ljubljani je obiskalo Ljubljano l. 1934. skoro 21.000 tujcev manj kakor l. 1933., prenočnin pa so tujci plačali lani le 136.000, leto prej pa 281.000! Če računamo, da porabi vsak tujec le 100 dinarjev na dan, si lahko izračunamo, koliko je Ljubljana izgubila preteklo leto vsled slabšega tujkega prometa.

Regulacije Savinje, glede katere je bilo že precej posvetovanj, bo izvršila, kakor vse kaže, banska uprava v lastni režiji.

Kupčija s hranilniškimi knjižicami še vedno bujno cvete. Prebrisani mešetarji kupujejo knjižice seveda le z velikim dobičkom za sebe; prodajalci trpe pa občutno škodo, zlasti tisti, ki prodajajo knjižice brez prave nujnosti. Kdor torej nujno ne potrebuje gotovine, naj rajši počaka, ker bodo hranilnice v teku časa izplačale vse vloge v polni vrednosti.

Nad 10.000 dinarjev škode je napravila posestnikom vlomilska tolpa, ki se klati po slivniških in hoških gozdovih nad Mariborom.

Najstarejša žena v državi umrla. Najstarejša žena v naši državi je bila menda Kata Pucanič, ki je bila rojena l. 1823. in ki je te dni umrla. Zdrava in trdna je bila do svoje smrti.

Zaradi penarejanja kovancev po 50 in 10 dinarjev so prijeli v Litiji trgovca Benčiča, ki ga je ovadil njegov bivši pomočnik.

Čudna oporoka. V Varaždinu je umrl neki Marčič, ki je zapustil v svoji oporoki 50.000 dinarjev tistim svojim sošolcem iz tretjega razreda ljudske šole, ki ga v šoli niso nikdar topli. Sodišče je ugotovilo 5 takih oseb, od katerih dobi vsaka po 10.000 dinarjev.

Na 15 let ječe je obsodilo novomeško sodišče 36letnega hlapca Valentina Pisanca, pristojnega v okolico Šmarja pri Jelšah, ker je lani koncem maja umoril 38letno Nežo Zalokarjevo v nekem gozdu pri Boštanju.

Po 300—400 prosilcev za podporo se oglašala dan za dnem na ljubljanskem magistratu. Nekaj teh revežev bodo zaposlili za nekaj dni pri odvažanju snega; potem pa se bo zopet nadaljevala stara pesem.

Težke kazni. Mariborsko sodišče je obsodilo te dni 25letnega posestniškega sina Antona Rakusa z Ivanjskega vrha na 8 let težke ječe, ker je lani ubil svojega znanca Franca Kavčiča; na 12 let pa je bila obsojena Neža Bračko iz Smolincev, ker je ubila svojega moža Janeza.

Samo 5 dni na teden delajo sedaj delavci v Bačinah tovarnah v Vukovaru. Ob sobotah in nedeljah delo počiva. Delovnih dni imajo torej delavci v teh tovarnah na leto 251, praznujejo pa 114 dni.

Ogromno ribo, takozvano mladico, je vjel nedavno v Drini neki višji železniški uradnik iz Zagreba. Riba je bila dolga 163 centimetrov in je tehtala 34 kil.

Junca so odpeljali iz hleva neznani ljudje posestniku Zotlerju iz Škedenja pri Konjicah. Zival je bila vredna 1100 Din.

Svojega sina je ubil 82letni kmet Nikola Stančić, doma blizu Belovara. Stari Nikola je bil dober gospodar, njegov sin pa velik zapravljivec in razgrajatelj. Ko je nekoč mladi Miloš po svoji navadi zopet divjal po hiši, je oče zagrabil v jezi velik kuhinjski nož in sina zabodel.

Mlad tihotapec France Avsec iz Sudoba pri Ložu je te dni moral v zapor, ker je osumljen, da je v družbi z nekimi drugimi fanti ubil obmejnega stražnika Andjelkovića.

Vlom v trgovino. V Grajeni pri Sv. Janžu na Dravskem polju so vlomilci odnesli iz trgovine g. Pintaričeve za več tisoč dinarjev blaga.

Trodnevni kletarski tečaj se vrši dne 28., 29. in 30. januarja (ponedeljek, torek in sredo) t. l. na banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Pouk je teoretičen in praktičen ter traja dnevno od 8. do 12. in od 14. do 18. ure.

Nesreča na ljubljanskem kolodvoru. Na ljubljanskem kolodvoru je pretekli teden premikalni stroj zgrabil 37letnega progovnega delavca Antona Stareta iz Drunovke pri Kranju in ga precej hudo poškodoval.

Pretepači. V Podbukovju pri Litiji je neki pretepač nevarno udaril po glavi 21letnega Janeza Bradača, s katerim je skupaj popival; 33letnega posestnika Franca Zorca iz Škofljice pri Ljubljani pa je neki sosed s tako silo vrgel po tleh, da so ga morali prepeljati v bolnišnico.

14letnega otroka je zabodla te dni v Srethovcih posestnikova žena Bara Horvat. Marija Horvat, njena 14letna hčerka Anica in Bara Horvat so luščile bučnice pri nekem sosedu. Ko so se pa vračale domov, je Marija Horvat Bari Horvat nekaj očitala, kar pa je Baro tako razjezilo, da je z nožem zabodla 14letno Marijino hčerko Anico. Baro Horvatovo so izročili sodišču.

Utopljenka v vodnjaku. Iz župniškega vodnjaka v St. Juriju ob juž. žel. so hlapci te dni potegnili mrtvo 58letno Rozmanovo, ki je bila zaposlena prej pri nekem posestniku, pa je že takrat kazala znake slaboumnosti. Verjetno je, da je padla v vodnjak po nesreči.

27 nitk v eno šivankino uho je spravil g. Anton Zdešar iz Viča pri Ljubljani. Tudi to je »rekord«, kajti dosedaj so spravili razni ljudje v eno šivankino uho komaj po 18 nitk. Vprašanje je le, kako debele so nitke in kako veliko je šivankino uho.

Podivjanec. Med Dravljami in St. Vidom nad Ljubljano je nekdo, baje iz maščevalnosti, polomil 40 mladih jablan, zasajenih ob cesti.

Opozorilo naročnikom!

Vse naročnike, ki dolgujejo na naročnini za nazaj še kak znesek, opozarjamo tem polom, da vsak prizadej vsaj do konca tega meseca svoj zaslanek poravnati. Vsakomur, ki bo ta naš opomin prezrl, bomo žal primorani nadaljnje pošiljanje »Kmetškega lista« ustaviti.

Odlikovani strelec. Minister za vojno je odlikoval z »medaljo dobrega strelca« tri člane Strelske družine na Vranskem, in sicer gg. Karla Košenino, Antona Marka in Jaboka Virjenka.

Dober tek za meso imajo v Mariboru, kjer so preteklo leto pojedli 6 in pol milijona kil raznega mesa v vrednosti 24 milijonov dinarjev.

Trgovina s hišami in parcelami v Ljubljani je bila lani prav živahna. Prodali in kupili so hiš in parcel za 47 milijonov dinarjev.

37 požarov v 2 dneh je bilo pretekli teden v Beogradu, ko je tam divjala huda burja ali kakor jo tam imenujejo »košavac«.

Trije samomori v enem letu v isti rodbini so se dogodili lani v rodbini Šlaverjevi v Zg. Radvanju pri Mariboru. Prostovoljno so šli v smrt 62letna Neža Šlaver in njena dva sinova, en sin pa je še ostal.

Most iz porfirja. Porfir spada med najtrše kamenje in zato je porfirjev pesek jako dober za posipanje cest. Porfirjev pesek pa je izvrsten tudi za mešanje betona in iz takega materiala je narejen tudi novi most v Stahovici pri Kamniku, ki je bil te dni izročen prometu. To je prvi most v državi, ki je narejen iz porfirjevega betona.

Od doma je pobegnil pretekli teden 13letni Ivan Fras od Device Marije v Brezju pri Mariboru. Deček je majhne postave.

Velike jate divjih gosí so se pojavile pretekli teden v Prekmurju, ki so priletele s severa; ta pojav napoveduje baje še hudi mraz.

V mlaki je utonila pretekli ponedeljek posestnica Marija Spanova iz Vrtič pri Sv. Kungoti. Žena je bila božjastna. Usodnega dne je nosila vodo iz mlake za kuho za svinje, pa jo je bolezen zagrabila prav takrat, ko je bila pri vodi. Mlaka je komaj 80 centimetrov globoka.

Rojstni dan Nj. Vel. kraljice-matere Marije so proslavili pretekli teden v vsej Dravski banovini s primernimi slovesnostmi.

Stanovanjskih odpovedi je bilo preteklo leto v Ljubljani okoli 1400. Lastniki hiš so najemnikom odpovedovali stanovanja največ zaradi neplačane stanarine.

Ljubljanska bolnišnica je sprejela preteklo leto 23.800 bolnikov. To ogromno število bolnikov dokazuje, da bo treba prostore v doglednem času znatno povečati brez ozira na stroške.

Hlodi so ga razbili. 21letni dimnikarski pomočnik Alojzij Pečar iz Kranjske gore se je pretekli torek odpravil s tovariši po hlode v bližnje hribe. Ker pa zaradi prepičlega snega ni mogel obvladati sani, ga je zagnalo po strmini; hlodi so ga skoro popolnoma strli. Tovariši so ga izpod hlobov izvlekli že mrtvega.

Delavce odpustijo Strojne tovarne v Ljubljani. Doslej so odpustili že 60 delavcev, baje zaradi pomanjkanja naročil.

Rektor ljubljanskega vseučilišča dr. Fr. Ramovš je podal ostavko na svoj položaj.

Divjega merjasca so ustrelili lovci v občini Drtija pri Moravčah. Niti najstarejši ljudje v teh krajih pa ne pomnijo, da bi se bili pojavili v tej okolici divji merjasci.

Velika delavska stavka v Zagrebu. V zagrebški tekstilni tvornici Hermana Polaka so delavci stopili v stavko. Tovarna je hotela reorganizirati delo v tovarni, s tem pa delavci niso bili zadovoljni.

Opuščena drevesnica. Gozdno drevesnico v Zamarkovi v Slov. goricah bodo opustili, ker se ni obnesla. Prej pa bodo še razdelili, oziroma razprodali zalogo sadik.

Lovsko-prodajna organizacija »Divja koža« Ljubljana-velesajem, priredi dne 28. januarja t. l. dražbo kožuhovine vseh vrst divjadi. Dražbe se bo udeležilo dosti kupcev, med katerimi bo tudi precej inozemcev. Zato bo kužuhovina za to dražbo dosegla svetovne cene, seveda pa mora biti zbranega dovolj dobrega blaga, ker sicer zanimanje inozemskih odjemalcev za blago takoj popusti. Vsi naši lovci naj poverijo svoj lovski plen »Divji koži« v prodajo in kužuhovino takoj odpošljejo.

Iesenove sadike in ciprese

ima na prodaj

Josip Jelovšek, Vrhnika

Iz tehničnega sveta

Zadnjič smo videli, da sestoji elektrika iz silno majhnih delov, ki se imenujejo elektroni. Ti elektroni se pretakajo po naših žicah podobno kakor voda po ceveh mestnega vodovoda. Teh elektronov ne vidimo, pač pa jih zaznavamo in poznamo samo po učinkih. Zadnjič smo se spoznali z enim takim učinkom, in sicer s tem, da povzročajo elektroni toploto v žicah, skozi katero gredo. V žarnici gredo elektroni skozi zelo tanko žico, vsled česar naletijo v tej tanki žici na velik odpor, kakor voda v tanki ozki cevi. Elektroni si morajo delati pot z veliko težavo, pri tem se pa zadevajo ob posamezne delce žice, in vsled teh udarcev zažari žica. Tak elektron prileti na delce žice s hitrostjo 300.000 km na sekundo, zato ni nič čudno, da se pri tem razvije velika toplota. To je podobno kot bi s kladivom tolkel na kak predmet in bi se ta segrel. Elektrika pa ne razvija toplote samo v žicah, ki imajo majhen prerez, ki so tenke, ampak v vsaki, samo ne v toliki meri, da bi zažarele kot žarnica. Dalje je tudi odvisno od snovi, ali se bolj ali manj segreje, železo se na primer preje segreje od elektrike kot baker, mi pravimo, da ima železo večji upor, kot pa baker. Da elektrika segreje vodnik po katerem teče, ta njena lastnost se uporablja na vse mogoče načine. Elektrika nam segreva likalnike, z njo kuhamo, pečemo, itd., pri vseh teh pripravah je bistveno žica, ki

ima velik električni upor, da jo elektrika hitro segreje.

Sedaj si pa hočemo ogledati drug učinek elektronov, ki je ravno tako važen kot prvi. — Vsak pozna magnet, kos železa, ki privlači druge majhne koščke železa. Vsak magnet ima dva pola, južni in severni pol. Ako imam navadno železno palico, ki je magnet, tedaj je ena stran palice severni pol, druga stran pa je južni pol. Na oko seveda ni nobene razlike, šele ako imamo ravno tako magnetno palico in približamo severni pol ene palice k južnemu polu druge palice, se oba konca privlačita, skušata priti skupaj, ako pa približamo južni pol ene palice k južnemu polu druge palice, se ne privlačita več, ampak skušata se eden od drugega odbiti. Mi pravimo: istoimenski poli magnetov se odbijajo, raznoimenski pa se privlačujejo. Naša zemlja je velikanski magnet, ima tudi svoj južni in severni pol. Ako imamo drug magnet, n. pr. iglo, ki je v sredi tako pritrjena, da se lahko vrtili okoli svoje osi, tedaj privlači severni pol zemeljskega magnetu južni pol naše magnetne igle in obratno, južni pol zemeljskega magnetu pa privlači severni pol naše magnetne igle. Magnetna igla se postavi v smeri od juga proti severu. Taka igla, katero imenujemo kompas, nam služi za določanje nebesne smeri.

Vsak najmanjši delček železa je magnetičen, toda ti delci železa so neurejeni, severni in južni poli so med seboj tako pomešani, da se na zu-

naj magnetizem ne vidi. To je ravno tako, kot bi v voz vpregel enega konja spredaj, drugega zadaj, tretjega na eno, četrtega pa na drugo stran, voz se ne bi premaknil. Ako pa vprežem vse konje v isto smer, tedaj se bo videl učinek. Isto je pri vsakem narodu, ako ni sloge, ako vleče ta v to smer, drugi v nasprotno, eden zagovarja to, drugi zopet nasprotno, eden vleče sem, drugi tja, tedaj se ne pride nikamor. Ako pa pride voditelj, ki s svojo voljo, in s svojim programom pridobi ves narod na svojo stran, da vsi mislijo in delajo po njegovem načrtu, tedaj se vidi napredek. Pravimo, on je narod vistsmeril, dal jim je isto smer.

Ako v kosu železa vse posamezne delce spravimo v red, v isto smer, da so vsi južni poli v eni in vsi severni poli v drugi smeri, tedaj je ta kos železa magnet. To vistsmerjenje pa dosežemo z drugim magnetom, ali pa z električnim tokom.

Okoli kosa železa ovijemo žico, po kateri teče elektrika. Železo postane magnetično. Ta magnet pa je močnejši, čim večkrat ga ovijemo z žico, ali pa čim jačji je električni tok, ki teče po žici. Ako tok preneha, preneha tudi magnetizem, ako je kos iz mehkega železa, ako pa imamo kos jekla, tedaj magnetizem ostane. To je drug najvažnejši učinek elektrike, da vzbudi v železu magnetizem.

Pristopajte h Kmetijski Matici.

Razno

Zlata polja v severni Sibiriji

V drugi polovici prejšnjega stoletja so odkrili v severni Sibiriji blizu mesta Vitim ob veliki reki Leni zlata polja. Kakor hitro so se raznesla poročila o zlatih poljih v Sibiriji po svetu, so ameriški in angleški bogataši takoj ustanovili družbo, ki si je pridobila od ruske vlade pod zelo ugodnimi pogoji pravico, ta zlata polja izkoriščati.

Istočasno pa so začeli iskati za tiste kraje delavce. Teh pa ni bilo lahko dobiti. Zato so naganjali tjakaj politične kaznjence. Delo pa je bilo tako težko in življenske razmere so bile tako neugodne, da je večkrat prišlo do krvavih uporov. Tudi samomori so bili na dnevnem redu.

Na te zlate zaklade pa je postala pozorna tudi sovjetska vlada. Da pridobi večje število delavcev, je dovolila iskalcem zlata pridobivati zlato na svoj račun. Za vsak gram zlata, ki ga pridobi delavec z izpiranjem peska, dobi večjo porezno kruha. Kakor hitro pa zvečer dajo znak za delopust v jamah, takrat se vsuje vsa množica delavcev s svetilkami v rokah in s perilniki na hrbtu proti vodi, kjer velikanski stroj — največji te vrste na svetu — vrta globoko v zemljo, navrtani pesek pa s posebnimi pripravami dviga in siplje na bregove in tudi v reko. Ta pesek izpirajo delavci lahko na svoj račun.

Ob reki Leni izpira zlato okoli 40.000 ljudi. Ti ljudje so še danes večinoma politični izgnanci, ki so se kakorkoli pregrešili proti sovjetski vladi. Ljudje so doma večinoma na Kavkazu ali pa so iz Ukrajine, ki so morali 6000—7000 kilometrov dolgo pot večinoma prehoditi peš, z največjimi težavami.

Mussolini o sebi

V knjigi »Benito Mussolini — misli in besede«, ki jo je nedavno izdal pisatelj Kafka, bremo, kako sodi Mussolini sam o sebi:

»Moje življenje ni nič posebnega. To je pola papirja, kamor lahko vsak pogleda, a na tej polji ne stoji nič drugega kakor besede: znanje, revščina in boj! »Biti močan« se pravi »biti čist«. »Biti močan« se pravi »ne imeti prijateljev.« Od svojih prednikov se zanimam samo za enega: za tistega Mussolinija, ki je v Benetkah ubil svojo ženo, ker mu je bila nezvesta. Predno pa je pobegnil, ji je položil na prsi dva cekina, da so plačali pogreb.

Nikdar v svojem življenju, tudi v svoji revni mladosti ne, nisem sprejel nobene podpore. Zaupanja, ki je vezano na kakšne pogoje, ne maram; v tem slučaju imam rajši odkrito neprijateljstvo. Človek se lahko preseli iz navadnega vojaškega šotora v sijajno palačo, če je pripravljen vsak trenotek vrniti se v šotor. Jaz sem vedno nezadovoljen in nemiren; to je moja narava. Biti pazljiv, biti nezaupljiv in korakati vedno naprej — to je vse!

Osebni dohodki nemškega kanclerja

Neki nemški list, ki izhaja v Strassbourgu, poroča, da ima kancler Hitler mnogo večje dohodke kakor so jih imeli nemški kanclerji pred njim.

Glavni dohodek doteka Hitlerju iz dohodkov njegove knjige »Moj boj« (Mein Kampf), ki jo skoraj mora imeti vsak Nemec. Ti dohodki znašajo že doslej več milijonov mark, tako da Hitler z lahkoto razdeli med invalide svojo kanclersko plačo v znesku 45.000 mark na leto. Za »reprezentacijo« pa dobiva Hitler kot kancler letno po 100.000 mark. Poleg tega prejema še plačo državnega predsednika, ki znaša z reprezentacijsko doklado vred letno 400.000 mark.

Otok pijancev

Avstralska vlada pobija alkoholizem na svoj poseben način.

Nedaleč od otoka Nove Zelandije sta dva majhna otočiča, Pakotoa in Rotaroa. Na ta otoka prepeljavajo ljudi, ki ne morejo živeti brez mamil in opojnih pijač, in sicer na otok Pakotoa moške, na otok Rotaroa pa ženske.

Možje morajo opravljati lažja kmetijska dela, ženske pa morajo kuhati in šivati. Na otokih ostanejo najmanj 1 leto pod nadzorstvom. Ker na otok ni mogoče spraviti nobene opojne pijače, se ljudje kmalu odvadijo mamil. Ko pa ljudi izpuste, ostanejo pod nadzorstvom še 5 let; če pa se udajo znova pijači ali uživanju mamil, morajo zopet nazaj na otoke.

Kaj pripoveduje stoletnik?

V Zgornjih Lužicah v Šleziji je slavil te dni svojo 100 letnico upokojeni učitelj v občini Hoverswerda. Mož je še neverjetno čvrst.

Na vprašanje, kako je živel, da je dočakal tako visoko starost, je rekel:

»Kdor hoče postati 100 let star, mora imeti pred vsem zdrave starše, potem pa moraš gori rasti na kmetih. Živel sem kasneje vse življenje prav zmerno, dasiravno se nisem branil merice vina ali pa dobre cigare. Tudi svoje skromno veselje mora človek imeti. Ko sem bil še deček, sem trdo delal na kmetiji in to delo me je silno utrdilo. Tudi pozneje sem vedno rad telovadil, ampak vse po pameti in zmerno.

Posebno rad pa sem jedel skuto in popil skoro vsak dan čašico lanenega olja. To sta dve zdravju jako koristni jedi in tema dvema se moram zahvaliti za svojo svežost in čilost.«

Mehanizirana vojna

Po neki angleški statistiki je padlo od leta 1914. pa do danes število pešcev, ki prihajajo v poštev za boj v rovih, od 74 na 58 odstotkov; 42 odstotkov pešcev ima danes mehanizirano

Po svetu

Državna knjižnica v Moskvi ali »Leninova knjižnica« razpolaga sedaj že s 5.800.000 knjigami. Knjižnica je imela l. 1934. naročenih samo inozemskih časopisov okoli 1600.

Velike povodnji v Kanadi. V Zedinjenih državah in v Kanadi, kjer so imeli do nedavnega hud mraz, se je vreme kar čez noč izpremenilo in postalo je kar spomladansko toplo. Sneg in led sta se začela topiti in reke v Kanadi so začele silno naraščati, nekatere reke so narastle kar za 8 metrov. Deroče vode so odnesle mnogo mostov, posamezne kmetijske (farmarske) naselbine pa so popolnoma odrezane od sveta.

Cenitev prirodnega bogastva v Nemčiji. Nemška vlada je imenovala posebno komisijo, ki naj preuči vsa prirodna bogastva v Nemčiji.

Usodepolna radovednost. V mestecu Hudsonville v Zedinjenih državah je nedavno vozil tovorni avtomobil neko barvo. Barva pa se je spotoma po naključju vnela in okrog ognja se je kmalu zbrala velika gruča radovednežev. Nenadoma pa se je velik zaboj barve s silnim pokom razletel, goreča barva pa je brizgnila na radovedneže. 17 oseb je dobilo vsled tega hude opekline.

Samomori na Dunaju. Na Dunaju si je skušalo preteklo leto vzeti življenje 2507 oseb. Od teh jih je umrlo 1930, ostale pa so še pravočasno rešili.

Učnina na visokih šolah na Češkem je prinesla preteklo leto državni blagajni nekaj nad 20 milijonov čeških kron.

orožje. L. 1914. je znašal delež strojnice okoli 8 odstotkov, danes pa znaša 47 odstotkov. L. 1914. pehota ni imela možnarjev, ker še ni bilo tankov, danes pa ima pehota 9 odstotkov težkega topništva dodeljenega za obrambo pred tanki. Število inženjerjev v raznih armadah pa se je dvignilo za 170 odstotkov.

Posaarje

Danes govori ves svet o Posarju. Kaj pa je »Posaarje«?

Posaarje je ozemlje, ki leži ob reki Saari, ta reka pa se izliva v Reno. Ozemlje ni veliko; mnogo manjše kakor je Slovenija, ki meri 15 tisoč kvadratnih kilometrov, Posaarje pa meri komaj 2000 kvad. kilometrov, a ima nad 800 tisoč prebivalcev. Industrija je v deželi visoko razvita.

To ozemlje leži na meji med Francijo in Nemčijo. Po mirovnih pogodbah je dobila Francija pravico, da to ozemlje zasede za 15 let, rudniki na tem ozemlju pa so za to dobo francoska državna last.

Po preteku 15 let pa odločajo Posaarci sami z ljudskim glasovanjem, ali hočejo pripasti k Nemčiji nazaj, ali hočejo k Franciji, ali pa če hočejo še nadalje ostati pod sedanjim nadzorstvom Društva narodov.

To glasovanje se je vršilo preteklo nedeljo.

Čudaki

V veliko knjižnico v Monakovem je leta in leta zahajal mož, ki je hotel natančno prešteti, koliko pik, vejic in drugih ločil se nahaja v delih nemških pesnikov. Svojega dela ni končal, ker je prej umrl.

V isto knjižnico pa je zahajal še drug čudak, neki bivši advokat, ki je važen proces izgubil zaradi neke tiskovne napake v zakonu. Da ohladi svojo jezo nad stavci, je zbiral tiskovne napake po vseh zakonih in jih je ugotovil nekaj tisoč. Predno pa je dovršil svoje »de-o«, ga je rešila smrt vseh skrbi.

26 smrtnih žrtev je zahtevala zadnja velika železniška nesreča v Rusiji, ko sta trčila na progi Moskva—Leningrad dva brzovlaka.

45 milijonov poljskih »zlotov« kazni je naložila poljska finančna uprava trem ravnateljem največjih poljskih premogovnikov, ker so prikrivali oblasti svoje dohodke, da ne bi plačali preveč davka. Ravnatelji so sicer pobegnili v Nemčijo, toda poljska država ne bo nič oškodovana, ker jamčijo za take kazni po poljskem zakonu podjetja, ki jih pa ravnatelji niso mogli odnesti s seboj.

Uprava čeških državnih železnic bo kupila 20 novih, modernih avtobusov, s katerimi hoče izpopolniti osebni promet na železnicah.

Švedski parlament slavi te dni 500letnico svojega obstoja.

Demonstracije brezposelnih v Parizu. Zaradi ustavitve dela v veliki fabriki avtomobilov »Citroën« je prišlo ob zaslužek okoli 15.000 delavcev, ki so preteklo soboto prikorakali v Pariz in demonstrirali pred parlamentom.

40 Kitajcev so obglavile japonske oblasti v Mandžuriji, ker so jih osumili, da so člani zarotniške kitajske organizacije proti Japoncem.

Potres v Turčiji je napravil pretekli teden največ škodo na marmarskem otočju, kjer je porušil nad 40 poslopij. Na sosednjih otokih je 5 vasi popolnoma uničenih; dve osebi so našli pod ruševinami ubiti, okoli 40 ljudi pa je težko ranjenih.

Samo 70 minut iz Londona v Pariz bo potrebovalo novo letalo, ki bo letelo z brzino 320 kilometrov na uro. Doslej je trajala vožnja po zraku iz Londona v Pariz 2 uri in 15 minut.

Prebivalstvo Švedske izumira. V teku zadnjih 10 let je število porodov na Švedskem padlo ravno na polovico.

Huda zima v Rusiji in v Nemčiji. V severni Nemčiji je zavlada pretekli teden huda zima; toplomer je kazal v več mestih po 25 stopinj pod ničlo. V južni Rusiji pa, kjer je sicer toplejše vreme, je kazal toplomer po 10 stopinj pod ničlo.

Slon v letalu. V Ameriki so nedavno prepeljali mladega, 2 centa težkega slona iz Newyorka v St. Louis z letalom, kjer so ga oddali v zverinjak.

Fašistične organizacije v Bolgariji je bolgarska vlada razpustila.

Nekaj za gospodinje

Soda-bikarbona

»Soda-bikarbono« poznajo danes tudi na deželi in ljudem, ki jih zaradi preobilne cvičkove kisline začne »dreti zgaga«, povsod radi postrežejo z njo.

Soda-bikarbona pa je prav koristna tudi v gospodinjstvu.

Znano je, da je treba fižol, lečo ali grah precej dolgo kuhati, predno se omehčajo. Dodaš vodi žličico sode-bikarbone in vsi naštetih sadeži postanejo prav kmalu mehki. Vodo pa lahko odcediš.

Ce vržeš malo sode v pravkar kuhano kavo, se kava hitro sčisti.

Tudi trdo meso se kmalu skuha, če prideneš vodi (juhi) sčepce sode.

Zelenjava obdrži svojo zeleno barvo, če jo kuhaš z dodatkom sode, skisana smetana pa postane zopet sladka, če ji primešaš nekoliko sode.

★

Pozimi uživamo radi tople jedi, zlasti razne juhe. Z besedo »juha« označujemo navadno tisto vodo, v kateri se kuha te ali one vrste meso. Poznamo pa tudi »umetne« juhe, za katere nam ni treba razmeroma dragega mesa, ampak za-

dostujejo stvari, ki se dobe tudi v priprostitih gospodinjstvih takorekoč zastoj.

Fižolovo juho si pripravimo, če skuhamo primerno množino fižola, zlasti rdečkaste barve, skuhami fižol pa pretisnemo skozi sito. Nato napravimo prežganje z nekoliko čebule vred in damo zraven pretisnjeni fižol; vse skupaj pa zaliejmo z vodo, v kateri se je kuhal fižol. To juho nekoliko okisamo (po okusu) in popopravimo. Na mizo damo poleg juhe še nekaj na koščke zrezanega in na masti opečenega kruha.

Na prav priprost način napravimo tudi **gobovo juho** iz suhih gob (jurčkov). Primerno količino gob skuhamo v kropu. Gobe damo nato v prežganje, ki mu dodamo tudi nekaj malega čebule in drugih dišav in končno vse okisamo. Tudi h gobovi juhi se prileže na masti opečen na kocke zrezan kruh.

Vsaka umetna juha pa dobi prav dober okus, če ji dodamo žlico smetane ali pa če ubijemo vanjo kako jajce.

Predpust je doba **krofov**. Dobro testo za priproste krofe napraviš iz seldečih sestavin: 20 dek kuhanega, pretlačenega krompirja, 30 dek moka, 7 dek masla, 3 cela jajca, 2 deki kvasa, potem nekaj soli, mlačnega mleka pa le toliko, da postane testo primerno mehko. Testo naj vzhaja. Vzhajano testo razvaljamo in izrežemo iz njega okrogle hlebčke, ki jih pečemo na masti. Taki krofi so najbolj topli.

Radio

Nedelja, dne 20. januarja. 7.30: Kmetijsko predavanje: O lanu (Ing. Sadar Vinko) — 9.00: Versko predavanje (prior Valerian Učak) — 10.00: Delavsko predavanje: Volitve delavk in namešč. zaupnikov.

Ponedeljek, dne 21. januarja. 18.00: Mladina, dom in autoriteta (dr. Stanko Gogala) — 19.10: Pravna ura (dr. Knaflič).

Torek, dne 22. januarja. 18.20: O medu (Albina Traven).

Sreda, dne 23. januarja. 18.30: Pogovor s poslušalci (prof. Prezelj).

Četrtek, dne 24. januarja. 18.00: Vojni plini (ing. Baltič Franjo).

Petek, dne 25. januarja. 11.00: Naša soseda Bolgarija (dr. V. Bohinec) — 18.00: Filozofski sprehodi: II. Duševni obraz naše dobe (dr. France Veber).

Sobota, dne 26. januarja. 18.15: Aktualnosti (Ljudevit Mrzel) — 19.30: Sveti Sava, otvoritveni govor ima patriarh Varnava — 20.00: Zunanji politični pregled (dr. Jug).

Sejmi

21. januarja: v Gradacu, Višnji gori, Vidmu o/Savi, Teharjih.

22. januarja: na Dovjem, v Kočevju, Vrhpolju, Sodražici, Št. Hju, Mozirju, Dolnji Lendavi.

24. januarja: v Turnišču.

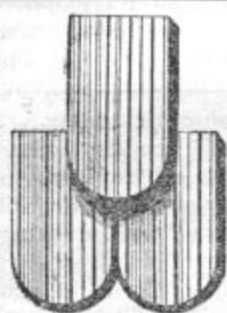
25. januarja: v Radečah, Blagovici, Gomilnici, Artičah, Slov. gradu, Studenicah pri Poljčanah, Koprivnici.

Valute

1 ameriški dolar	Din 33'90
1 nemška marka	Din 13'70
1 švicarski frank	Din 11'10
1 angleški funt	Din 167'—
1 francoski frank	Din 2'25
1 češkoslovaška krona	Din 1'42
1 italijanska lira	Din 2'92

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1934, se mora do nadaljnje odredbe dodati še 28 1/2 % na ime »prima«.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu 8'20 dinarjev.

Cpeko in strešnike

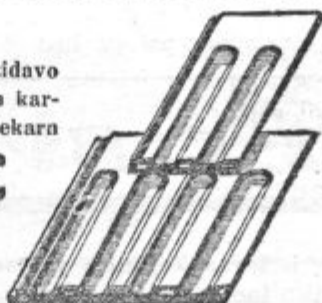
vseh vrst, za zidavo hiš, iz znanih karlovskih opekarn

ILOVAC

dobavlja franko vsaka postaja po konkurenčnih cenah samo

Generalno zastopstvo za Dravsko banovino

„EKONOM“ LJUBLJANA, KOLODVORSKA 7

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA, GREGORČIČEVA 23

Tel. 25-52 Telegram: Tiskarna Merkur

DENAR naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

reg. zadr. z neomejeno zavezo

v LJUBLJANI, Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1

Telef. št. 28-47. Rač. pošt. hran. št. 14.257. Brzjavlj.: „Kmetijski dom“. Žiro rač.: Narodna banka

VLOGE na knjižice in tekoči račun sprejema proti najugodnejšemu obrestovanju — večje stalne vloge po dogovoru. // **JAMSTVO ZA VSE VLOGE** presega večkratno vrednost vlog. // Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nalažanje denarja. // Vložne knjižice drugih zavodov sprejema v inkaso brez prekinjenja obrestovanja. // **POSJILA** daje proti poročstvu, na vknjižbo in proti zastavi vrednostnih papirjev ter kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji. // **OSKRBUJE**: Kavcije, inkase, srečke in vrednostne papirje. **PRESKRBUJE**: Čeke in nakaznice (nakazila) na druga mesta. // **BLAGAJNIŠKE URE**: Ob delavnikih od 8—12 1/2 in od 3—4 1/2, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12 1/2 ure.

Podružnici: KAMNIK — MARIBOR

Stanje vlog: Din 35.000.000—

Rezerve: Din 1.300.000—